

Savfet basa felolvasta az értekezlet csütörtöki ülésén az exposé, mely a porta által tett javaslatok indoklását tartalmazza, s azon kifogásokat egyenként indokolja, melyeket a törökök a értekezlet utolsó ülésén emeltek a hatalmak javaslatai ellen. Az indokok azt fejtetik, hogy a meghatalmazottak követeléseit Törökország területi épségét és függetlenségét sértik, különösen azért, hogy a fellázadt tartományokban keresztény helytartókat kívánunk.

A hatalmak képviselői, mint egy konstantinápolyi sürgöny jelenti, szakadatlanul tanácskoznak és egyuttal készülnék az elutazásra. Salisbury január 11. utazik el, Ignatiev alkalmat már 8-án elutazott.

Egy nádorfehérvári sürgöny megerősíti, hogy a diplomáciai tárgyalások végékhöz közelednek. — Azt távirják ugyanis, hogy az összes ott levő orosz katonák Kladvába és Negotinba rendeltettek. Nikita, Ignatievől táviratot kapott, mely azt mondja, hogy a helyzet Konstantinápolyban olyan, hogy Oroszország valószínűleg katonai akcióba lesz kénytelen lépni.

Csupán egy berlini tudósító reménykedik még, hogy a katasztrófa nem fog rögtön bekövetkezni, s ha Ignatiev ultimátum ad is át a portának, a hatalmak még újabb közvetítést fognak megkísérteni, — „anélkül azonban, hogy ezzel egyebet céloznának, mint saját lelkiismeretök megnyugtatóását“.

Háromszékmege közigazgatási bizottságának jan. 4-én tartott ülése.

Főispán Szentiványi Gyula az ülést megnyitván, olvastatott a mult tölves jegyzőkönyve s hitelesített. A jegyzőkönyv olvasása csaknem egy egész órát vett igénybe s azért közhelyesséssel találkozott alispán Forró Ferenc azon gyakorlati indítványa, hogy jövőre a közlés küldjön ki egy hitelesítő bizottságot.

Első volt alispán Forró Ferenc, ki egy kimerítő jelentést olvasott fel a megyei közigazgatás állapotáról. Hogy milyen volt ez a jelentés, arról csak annyit kell említeni, hogy a megye természetén kötr ért Forró Ferenc állította össze. Ennyi elég erről.

Az alispán előadásával egyuttal több magán felteket érdeklő ügydarabok is nyertek elintéztést.

Szóba jött ez alkalommal a kihágások azon ügyek fölötti bíráskodás, melyet a királyi törvényszékek szervezetég a közigazgatási hatóságok gyakoroltak az újabb időben, pedig a járásbíróóságok lennének hivatala gyakorolni, de gyakorolják azt a szolgabírók is, a szerint van: a ki hol adja be panaszát, ott kap ítéletet, mely azután másod s harmadfoku elintéztést is nyer, de megtörtént már az is, hogy a megsértett fél beadta panaszát a szolgabírónál, a ki ítéletben nem felelt meg a panaszoló várokozásának, egyet gondolt s beadta panaszát a kir. járásbírósnál, a hol panasz alatti haszlatlan alégálta azt, hogy ez úgy már vég-megoldást nyert a szolgabíró előtt, a járásbírói figyelembe nem vette — mert nem is vehette — a szolgabírói intézkedést, hanem eljár s ítélt illetékessége körében.

Az ily abnormis állapotot megszüntetendő, a közigazgatási bizottság felír a belügyi miniszteriumhoz.

Főjegyző Horváth László a földmivelés-, ipar-és kereskedelemügyi miniszteriumnak egy rendeletet mutatja be, melyben a nem kincstári postahivatalok is feljogosítottanak a levelek s egyáltalában postaküldemények kézbesítésére körül bizonyos díjakat szedni.

Ezen rendelet lényegében azt tartalmazza, hogy a posta székhelyén lakók megkívánhatják, hogy a postahivatal nekik külön fiókot nyisson a miért aztán havonként 50 krt fizetni kötelezettek; a kik pedig külön fiókot nem nyitattak, azoknak leveleit stb. külön

rancsai feltétlen engedelmességgel való teljesítése mellett nem egy könnyen felejtették azokat a boldog gyermekörököt, melyeket Anna asszony szerzett „porontyai“-nak. Akár malacai, akár baromfiak hiv őrzéséért mindig némi aprólékos kedvezéssel lepte meg. Iskolába is járatta őket, s vagy kedvük szerinti élelmet tarisnyált nekik, vagy cifra tarisnyát varrt és abba piros könyvet vett a jó tanulását.

És most az árvákra szomorú sors várt. Andor gazda a csiki nép szokása szerint a tavasz nyíltán kiköltözött a fenyverre, melynek még ma is gazdag produktuma kereskedési cikke nemcsak Háromszék és Brassó vidékeig a csiki népek, hanem Oláhban egész Bukurestig. Az üzlet télen nyáron folyván, az asszony-népek jut a hartzartás egész gondja. Így volt ez az Andor gazda házában is. Péter és a kisebb Andor házi nevelése a gazdaság egész terhe az új asszony gondja volt, midőn férje a fenyük árnyas lombjai alá kiköltözött. De távozásával mindinkább közeleink látszott a vész, mely sötét tanyosulással beárnyékolá a Széles Andorék házat.

A gonosz mostoha a gyermekeket éhezette, ár tatlan gyermek örömeikért szidta, verte és üldözte.

Történt azonban, hogy Andor gazda erdei dögéből hazalátott egy kis szállítvánnyal s egyszerűsmind megfogyatkozott élelmi tárt valamicske tarisnyába valóval látta el. Othon létében gyermekei kifogyhatatlanok valának a panaszban. S apai szívének mély fájdalomával, mégis szelid dorgáló szavakkal inté nejt, hogy legyen több gondja az árvákra.

Nosza, ennél több se kellett. Alig várta a felforratott nő, hogy férje távozzék; a méregtől pattogzó keble aknjának szabad kitérést engedve, vallatta a delinquenseket: melyik mert árulkodni ellene? S mert vallani, egyik se akart, kegyetlen ütlegekbeni alkalmazá a házi investigációt.

(Vége következik.)

deményeit a postamester tartozik kézbeesíteni bizonyos díjak mellett.

Ezen rendeletből a postamesterek azt magyarázták ki, hogy már most minden helybéli lakos vagy tartosn fiókot, vagy ha nem, hát fizesse a kézbesítési illetékeket; arról pedig, hogy valaki, mint eddig volt, önmaga minden díj nélkül a maga levelét elhozza, vagy elhozsza, még hallani sem akarnak.

Nem lehet azt feltételezni, hogy a kormány, — mely rendeletének bevezetésében mondja, hogy visszaéléseket akar megszüntetni — épen önmaga szolgálta alkalmat visszaélésekre, vagy hogy ily kis városban s egyáltalában faluhelyeken a közönséget ennyire terhelni kívánta volna.

A közigazgatási bizottság ez ügyben feliratot határozott a kereskedelemügyi miniszteriumhoz.

Ezután Antal Zsigmond árvászéki elnök mutatja be jelentését. Meglátszott rajta, hogy szakember állította össze; ebben hű képét látjuk a megye árvaügyi állapotának s kezelésének.

Nem minden érdekel nélküli az ez előadás után hozott határozat, hogy a közigazgatási bizottság a megyében levő rendezett tanácsú városok árvaügyi kezelésének teljes mibenlétéről akau magának meggyőződést szerezni, s e célból bizottságokat is küldött ki az árvászéki elnök vezetése alatt.

Ezen határozat a maga egészében foganatosítva, — a min kitélve nem lehet — háládatos eredményt van hivatva felmutatni.

Tízti ügyész Kékösi Endre a közelebről megvizsgál állami fő- s fiók-börtönökről teszen jelentést; tudomásul vétetett.

Ezután a bizottság egy kötelességet vélte teljesíteni, s ugyan jól tette, mert feliratot határozott az igazságügyi miniszterhez, felhiva figyelmét a nagyszámú közkönyvi hátrálékokra és kérte továbbá, hogy a tüzehelyek szabályozását illetőleg is talán ideje lenne már a viszonyoknak megfelelő intézkedéseket tenni.

Kár, hogy a bizottság figyelmét kikerülte Veres Gyula felszólalása a királyi végrehajtók eljárására vonatkozólag. Itt már nyílt volna tér beszélni és írni. No de vizagztaljuk magunkat, hogy a mi halad, nem marad.

Következett a királyi adófelügyelő előadása. Érdemes volt meghallgatni, s valójában bámulni lehet, hogy, hogy volt képes ily rövid idő alatt adóügyi állapotainkról magának oly alapos ismeret szerezni. Teljes szakmerreltel összeállított, logikai következetességgel folyó adatokkal támogatott jelentése nagy figyelmet gerjesztett.

Szabatos előadás, határozott véleményezése megkönnyíti a tanácskozást s azt is tekintetbe vesszük, hogy ez ember mennyit és mit dolgozik, azt sem tudja az ember, hogy bámrója, vagy sajnálja; de az elnököl főispán ő méltósága buzgó, önfeláldozó tevékenységét ki is emelte, s méltán. Sok ilyen hivatalnokot a kor mányunk!

Tanfelügyelő Vajna Sándor úrtól correctebb előterjesztést vártunk. Figyelmeztetünk kell tanfelügyelő urat, hogy érzékenykedésnek, midőn a hiányok jóakaratalag feltüntetnek — nincs helye.

A bizottság utasította tanfelügyelő urat, hogy jövőre a szorosan vett irodai teendőkhöz kívül fordítson gondot az iskola-látogatásokra is.

A mérnök Székely Dénes és főorvos Wissiák Antal jelentéseikben a bizottsági ülés tárgyai ki lettek merítve.

Az elnök a gyűlést délután 2 órakor bezárja.

a+b.

A „Petőfi-társaság“ első közgyűlése.

Minden év kezdetén az irodalom megmérhetlen tengerében kisb nagyobb forrongás támad; új, eddig ismeretlen elemek keverednek a régiek közé; itt egy új hat teli fel fejt, amott egy életheb moril alá, hogy többé fel se jöjjön a tenger felszínére.

Íly forrongás volt és van most is. Új hirlapok, folyóiratok indulnak a rögös utra, hogy elérhesenek a közönség tetszésnek s méltánylásának ígért földére, míg egy-egy, talán épen jó, hasznos lap halálát jelenti ki, — nem érhétven tovább az anyagi elhagyatottság miatt.

Természetes, hogy az újdonszültek között van sok gyenge, erőden, de van sok életrevaló, méltánylást méltó is. Most ez utóbbiak közül csak egyet ismertetek s ez a „Petőfi-társaság lapja“.

Az 1876. év utolsó felében hazánk s különösen fővárosunk mintegy 50. részint jól ismert, részint félig ismeretlen, de tehetséges írója összeállt s alakított egy szépirodalmi társulatot, „Petőfi-társaság“ cim alatt. Hogy mi ezen társaság célja, alább lesz szerencsém megismertetni.

Legelső működését a „Petőfi-társaság“ azzal kezdte meg, hogy egy hirlapot indított meg, mely szépirodalmi, művészeti s társadalmi beti közöny, s legelső közgyűlést 1877. január 1-én tartotta a magy. tud. akadémia disztermében.

Közönség igen ssep számmal jelent meg, a mi azt mutatja, hogy van a magyarnak kedve és fogékonysága a szépet élvezni és pártolni; csak egy baja van: nincsen elég pénz.

A közgyűlés első tárgyát s a „Petőfi-társaság lapjának“ első cikkét képezte Jókai Mórnak, mint a társaság elnökének megnyitó beszéde. Elmondja ebben Jókai, hogy nem akar a „Petőfi-társaság“ a már rég óta meglévő s szép sikereket kivívott „Kistaludytársasággal“ versenye kelni, sem azáltal ellentétet képezni. Mert nem célja „a magyar szépirodalmat a maga önkényt fejlődött korszakában egy társulat keretébe gyűjtve felmutatni“. Sem nem igyekszik a hazai és

külföldi jobb termékek kiadásával a közönség pártolását ében tartani. A magy. tud. akadémia majma sem lesz. Sem Petőfi nevét cogerül nem használja, sem az ő dicsőségének szépszaggatott darabjaival nem kérkedik. Petőfi koszorujához nem rak leveleket, mert nincs arra szükség; de el sem vesz belőle semmit, hogy magát ékesítse vele.

Petőfi nem volt semmi kitüntetés osztó társaság tagja, de a „társulás“ eszméje iránt nem volt idegen. Búszke volt a nagyk iránt, de barátait, pályatársait szerette. Ő 1845. végén 9 pályatársával megalakította „tizek társaságát“, melynek elnöke ő volt, s tagjai: Pákh, Jókai, Páffy, Tompa, Kerényi, Obornyik, Bércy, Lisznyai és Degré. Célja volt e társulatnak: a szépirodalmat, mint életpályát emancipálni s önállásra juttatni.

Ugyanez a célja a mostani „Petőfi-társaságnak. De akkor nem volt szükség a társulásra. A szerkesztők, kiadók készséggel kiáltoztak minden eredeti magyar művet kiadni. Akkor e nélkül is megfít az író. S e mellé még a politikai irodalom nagyon csekély mérvben műveltetett. Még akkor nem kötöttünk ki a „parlamentari felelős kormány“ partján. Az ifju tehetségek nem fullasztották magukat a politikai harcok, pártközdelmek s klubok életének írásába.

Akkor válogatni lehetett a Musákban.

Most hirlapirodalmunk roppant kiterjedtségében hány tehetség tűnik el. A kiadók és közönség a hirlapok, napi sajtó által lévén elfoglalva, mondhatni semmit sem áldoznak a magyar költészet emelésére. A hirlapok kénytelenek fordított műveket közleni, mert azokat ingyen vagy kevés pénzben kaphatják. Ezért a kiadók kénytelenek a hazai műveket néha harmadrész áron adni el s újak kiadására pedig alig vállalkoznak. Ezenkívül a fiatal tehetség, hogy megélhessen, kénytelen a hirlapok katonájává tenni, holott talán itt nyert szakmája ellenkezi hajlamaival. A folytonos egyöntetű gépies munka előli phantasiáját, magasröptü gondolatait, stílját lapossá, tollát tempóvá teszi.

Ha így haladunk tovább utoljára kivész szépirodalmunk s ezzel együtt a kritika.

Ezen segítni kell. S ezen akar segítni a „Petőfi-társaság“.

Nem akarja Petőfi a sirból feltámasztani. Nem is lenne rá képes. A miért ő egykor lelkesült és küzdött, már megvan. Nem szükség már, hogy a költő annak elnyerésére buzdítsa a nemzetet.

Petőfi felbúcszhatlen. De az eszme, az irány, melyet ő megállapított, életben tartandó.

Társulatunk nem kizárólagos, részt vehet benne mindenki, ki arra igényt tarthat.

Nem bámújuk egymást, mint a „clique-szövetségek“ tagjai s a pajtásokodók. Nem tömjénezünk senkinek. Egymás műveit jóakaratalag bírálgatjuk s buzdítjuk egymást a munkálkodásra, tevékenységre.

Így tett Petőfi is.

Ezenkívül kedves kötelességünknek tartjuk a Petőfire vonatkozó adatok s az utána maradt ereklyék szorgalmas összegyűjtését s Petőfi ismertetését.

Ez célja a „Petőfi-társaság“-nak s ez Jókai szép beszédének rövid vázlata.

A többi tárgyait képezte a gyűlésnek:

Szász Gerő „Az ideál“ című költeményének elszavalása szerző által; „Az özvegy férje“, elbeszélés Balázs S.-tól (a „Petőfi-társaság“ lapjának társzerkesztője); Szabados J. költeménye „Petőfiről“; Abrányi E. verse „A zászló“. A közgyűlés még másik tárgyat s a hetilap tárcáját képezte Pulszky Ferencnek „Petőfi és a kritika a negyvenes években“ című munkája. — Végre Paulay Ede olvasta fel Kertbeny Károly „Petőfi és budapesti barátai“ című ismertetését, mely Petőfi társadalmi életére vet világot.

Itt nincs terünk, hogy ezen művekről külön-külön szólhassunk; elég csak annyit, hogy mindeniknek írója egy-egy tehetség s mindenik szépen, gyönyörködtetőn hat a lélekre, kedélyre s oktatja és kielégíti az eszt.

Előfizetési ár a „Petőfi-társaság lapjára“ egész évre 10 forint, félévre 5 frt, évnegyedre 2 frt 50 kr, mely legbizalmasabban postai utalvány mellett a kiadókhoz Weizsmann testvérekhez küldendő (V. ker. nádor-uta, Budapest).

Budapest, 1877. jan. 2.

Alquis.

Budapest, jan. 4.

Az Abdul Kerimnek viendő diszcard ma és tegnap volt kiteve a nemzeti szálloda egyik termében közszemlére. Multkori tudósításom a kard külsejét illetőleg — a lapok nyomán indúlva — hamis volt.

Most azonban, magam is látván azt, hű leírását adhatom annak. A penge valódi damasz, oly erős, hogy a legnagyobb erőfeszítással vele csak rudakra, s a legkisebb csorulással sem látszik rajta. Felső részén — mindjárt az elefántosont markolaton alul szűz Máriának mint Magyarhon védasszonyának képe van beedve. Ennek megfelelőleg a tulsó oldalán a török és magyar cimér, s két a Dunán át egymást szorító kéz. A kard hátára ez van edzve: „Abdul Kerimnek, a djunisi győzőnek a magyar ifjuság.“ A hüvely sötétvörösbárony, külső oldalán II. Rákóczy Ferenc, Rákóczy György és Bethlen Gábor képeivel, masszív aranyból verve. A hüvely alsó része masszív ezüst, külső telen egy török és egy magyar férfival, amint kezlet fognak, belső részén pedig a török és magyar hadi jelvények. Gyönyörtü munka, s dicséretére válik Paholek kardkészítőnek.

A vánkost, melyen a kardot átfogják nyujtani Izsó Miklósné a szobrász özvegye készíté, s vele már a szegedi kiállítás is éremt nyert.